

specifikace: K nároku na vrácení záloh poskytnutých zájemcem žalovanému na podkladě rezervační smlouvy, která byla uzavřena v rámci jednání, jež měla podle úmyslu účastníků vést k uzavření smlouvy o úplatném převodu podílu v obchodní společnosti, jakož i k souvisejícímu nároku na náhradu škody, jež má spočívat v nákladech žalobce vynaložených v souvislosti s přípravou a vyjednáváním o zamýšleném, ale neuskutečněném převodu, je dána věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 1729 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

Ncp 77/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Št'astného v právní věci

žalobkyně: **Maverick Group s.r.o.**, IČO 07395922
sídlem Revoluční 655/1, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Břízou LL.M., Ph.D.
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1

proti

žalovaný: **RUBENDYAN HOLDING a.s.**, IČO 29146992
sídlem Nákupní 1127, 252 42 Jesenice
zastoupená advokátem Mgr. Janem Buřičem
sídlem Rybná 682/14, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 3 634 000 Kč s příslušenstvím, o návrhu na nařízení předběžného opatření,

vedené u Okresního soudu Praha – západ pod sp. zn. 13 C 363/2019, o určení věcné příslušnosti,

takto:

- I. **K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.**
- II. **Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Krajskému soudu v Praze.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobkyně se žalobou doručenu dne 16. 10. 2020 Okresnímu soudu Praha - západ (dále jen „předkládající soud“) domáhá po žalované zaplacení celkově částky 3 634 000 Kč s (blíže specifikovaným) příslušenstvím. Uvedený žalobní požadavek v sobě zahrnuje dva dílčí nároky, jež stojí na samostatném skutkovém základě. Předně se jedná o nárok na zaplacení částky 2 500 000 Kč s příslušenstvím (dále též „Nárok 1“), jenž má v rozsahu částky jistiny odpovídat zálohám na kupní cenu podílu ve společnosti RUBENDYAN CITY, s.r.o., IČO 24152722 (dále jen „Společnost“), které měla žalobkyně uhradit žalované na podkladě příslušné rezervační smlouvy, jež měla být mezi účastnicemi uzavřena v rámci procesu jednání, jejichž zamýšleným výsledkem měla být koupě podílu ve Společnosti žalobkyní od žalované (dále též „transakce“). Vznik práva na zaplacení částky 2 500 000 Kč žalovanou přitom žalobkyně odvozuje od tvrzení, že k uzavření transakce sešlo z důvodů na straně žalované. Pokud se jedná o zbývající částku 1 134 000 Kč s příslušenstvím (dále též „Nárok 2“), ta je požadována z titulu náhrady škody (podle § 1729 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „o. z.“), jejíž výše má podle tvrzení žalobkyně odpovídat příslušným nákladům, které měla žalobkyně vynaložit v rámci přípravy a vyjednávání transakce. Z důvodu obavy, že by následný výkon rozhodnutí, které bude v tomto řízení vydáno, mohl být ohrožen, podala žalobkyně téhož dne (16. 10. 2020) u předkládajícího soudu rovněž návrh na nařízení příslušného předběžného opatření.
2. Předkládající soud - a to (mimo jiné) poté, co k návrhu žalobkyně nařídil příslušné předběžné opatření, jakož i poté, co Krajský soud v Praze (z pozice soudu odvolacího) svým usnesením ze dne 21. 12. 2020, č. j. 27 Co 319, 320/2020 – 177 (dále jen „kasační usnesení“), (mimo jiné) příslušné usnesení předkládajícího soudu o nařízení předběžného opatření zrušil a věc vrátil předkládajícímu soudu k dalšímu řízení - předložil věc Vrchnímu soudu v Praze jako soudu nadřízenému k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že žalovaná vznesla námitku nedostatku věcné příslušnosti soudu. Předkládající soud v příslušné předkládající zprávě vyjádřil rovněž vlastní stanovisko k otázce věcné příslušnosti, když konstatoval, že se nyní i sám domnívá, že je ve věci věcně nepřislušný, jelikož se v tomto ztotožňuje s právním názorem (a pokynem) vysloveným v kasačním usnesení.
3. Žalovaný v rámci své námítky podle § 104a odst. 5 o. s. ř. bez dalšího odkázal na závěry, které stran věcné (ne)příslušnosti soudu učinil Krajský soud v Praze v rámci kasačního usnesení.
4. Žalobkyně své vyjádření k otázce věcné (ne)příslušnosti soudu založila na polemice s úvahovými východisky a závěry, které v kasačním usnesení formuloval Krajský soud v Praze. Odmítla, že by na posuzovaný případ dopadala v kasačním usnesení zmiňovaná judikatura, která se vztahuje ke smlouvě o smlouvě budoucí kupní, a to s ohledem na specifika rezervační smlouvy, o níž šlo v posuzované věci. Účastnice si podle žalobkyně v rezervační smlouvě sjednaly, že po dobu rezervační lhůty, nebude žalovaná mimo jiné příslušný podíl ve Společnosti nabízet ke koupě jiným zájemcům, a ani neuzavře příslušné smlouvy, přičemž žalobkyně se zavázala uhradit dvě zálohy v celkové výši 2 500 000 Kč na kupní cenu podílu; dále bylo dohodnuto, že pokud nedojde k uzavření transakční dokumentace, představují uhrazené zálohy rezervační poplatek, ovšem právo na zaplacení rezervačního poplatku nevzniká, pokud žalovaná odmítne uzavřít transakční dokumentaci, přestože její znění bude odpovídat „HoT“. S ohledem na právě konstatované bude podle žalobkyně předmětem řízení ve věci samé zejména posouzení, z jakého důvodu nedošlo k uzavření transakční dokumentace. Podle žalobkyně Krajský soud v Praze v kasačním usnesení svým výkladem podstatně rozšířil aplikaci § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. nad rámec ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu i nadřízeného soudu, jakož i mimo rámec doslovného znění takového ustanovení. Zmíněný postup je podle žalobkyně nežádoucí také s ohledem na právní jistotu adresátů právních norem, a to zvláště za situace, kdy k takovému rozšíření má dojít s odkazem na rozhodnutí, které nebylo

publikováno v oficiální sbírce soudních rozhodnutí, přičemž zrušení příslušného rozhodnutí kasačním usnesením představuje formalistický a nehospodárný postup nezohledňující zákonný zájem na urychlené ochraně práv navrhovatele předběžného opatření. Žalobkyně uzavřela, že výklad § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., který je obsahem kasačního usnesení, je výkladem nepřipustně extenzivním, když případy podle § 9 odst. 2 o. s. ř. představují výjimku z obecného pravidla věcné příslušnosti okresních soudů v řízení v prvním stupni podle § 9 odst. 1 o. s. ř., a jako každá výjimka z obecného pravidla se má i výjimka podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. vykládat restriktivně; nadto takový výklad neodpovídá smyslu speciální procesní úpravy obsažené v § 9 odst. 2 o. s. ř., jímž je vyhradit posuzování sporů, pro které je nezbytná znalost speciálních právních předpisů, například zákona o obchodních korporacích, specializovaným soudním senátům.

5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Jak se z odstavce 1. odůvodnění podává, žalobkyně se v tomto řízení domáhá peněžitého plnění jednak z titulu vrácení záloh (§ 1807 o. z.), když podle jeho názoru nedošlo (ve smyslu ujednání v příslušné rezervační smlouvě) k „transformaci“ záloh (v celkové výši 2 500 000 Kč) na zaplacení kupní ceny v rezervační poplatek pro žalovanou, a dále z titulu náhrady škody ve smyslu § 1729 odst. 2 o. z.
8. Takto (pro účely určení věcné příslušnosti soudu) dostatečně vymezený předmět řízení - jenž je přitom určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení (viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) - předurčuje povahu této věci jako věci, na níž dopadá speciální úprava věcné příslušnosti obsažená v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.
9. V posuzované věci jde totiž o spor, který se v podstatných znacích shoduje s věcí, která byla předmětem rozhodování nadřízeného soudu ve věci sp. zn. Ncp 618/2020. V zmíněné věci se příslušná žalobkyně domáhala po příslušných žalovaných vrácení zálohy, která měla být zaplacená na podkladě příslušné smlouvy o udělení exkluzivity, jíž měla příslušná žalobkyně jako zájemkyně uzavřít s příslušnými žalovanými jako převodci, a to v souvislosti se zájmem příslušné žalobkyně o koupi podílu v obchodních společnostech; záloha přitom měla být následně – pro případ uzavření zamýšlené převodní smlouvy – podle ujednání stran započtena na kupní cenu obchodního podílu, anebo – pokud by nedošlo k uzavření převodní smlouvy do 30. 4. 2020 z důvodů náležících na straně žalobkyně – vrácena žalobkyni nejpozději do 11. 5. 2020. Nadřízený soud přitom v příslušném recentním usnesení ze dne 22. 9. 2020, č. j. Ncp 618/2020 (jež je veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>), uzavřel, že se typově jedná o věc, na níž dopadá právě (v kasačním rozhodnutí zmiňovaná) procesní úprava obsažená v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. Na závěrech přijatých v uvedeném usnesení nadřízený soud nadále setrvává, přičemž nemá žádného důvodu se od nich odchýlovat ani v okolnostech projednávané věci.
10. S ohledem na právě konstatované je nepřipadnou argumentace žalobkyně, která vyústí v závěr o nepřipustně extenzivním výkladu § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. v kasačním usnesení.
11. Žalobkyni lze sice přisvědčit v jejím obecném úvahovém východisku, že smyslem speciální úpravy obsažené v § 9 odst. 2 o. s. ř. je vyhrazení posuzování sporů, pro které je nezbytná znalost speciálních právních předpisů, specializovaným soudním senátům, když tato odpovídá i obecným výkladovým standardům vycházejícím (v daném ohledu) z praxe Nejvyššího soudu (viz například úvodní část odstavce 13 odůvodnění rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 31 Cdo 4848/2014), nicméně výklad, že na daný spor dopadá § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., je s takovou interpretační zásadou konformní. Pokud přitom žalobkyně v dané souvislosti uvádí, že „předmětem řízení“ bude podle jejího názoru zejména posouzení, z jakého důvodu nedošlo k uzavření transakční dokumentace, pak se jedná pouze o předpoklad, který nepočítá s možnostmi procesní obrany žalované, jež může potenciálně založit nutnost řešení i dalších otázek, a to právě v rámci vztahů, které měly podle původního (ovšem neuskutečněného) záměru účastnic vyústit v prodej příslušného podílu ve Společnosti ze strany žalované žalobkyni.

12. Pokud se jedná o Nárok 2, o problematice škody vzniklé v souvislosti s jednáním, jehož výsledkem mělo být uzavření smlouvy o převodu podílu v obchodní společnosti (jako v daném případě), bylo pojednáno v usnesení nadřízeného soudu ze dne 5. 10. 2020, sp. zn. Ncp 641/2020 (které je veřejnosti rovněž přístupné na internetu pod shora uvedenou adresou). V uvedeném usnesení přitom nadřízený soud uzavřel, že (rovněž) k takovému typu nároků je dána věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. Od uvedeného závěru nemá nadřízený soud důvodu odchylovat se ani v poměrech této věci.
13. S ohledem na vše shora konstatované rozhodl nadřízený soud podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí této věci (respektive obou věcí spojených žalobou ke společnému řízení, a rovněž souvisejícího návrhu na nařízení předběžného opatření) jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy, přičemž ve smyslu § 104a odst. 6 část věty před středníkem o. s. ř. současně uvedl konkrétní soud, jemuž bude věc postoupena k dalšímu řízení; rozhodnutím pod bodem II. výroku tohoto usnesení však není dotčeno ustanovení § 105 o. s. ř. (§ 104a odst. 6 část věty za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 28. ledna 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu